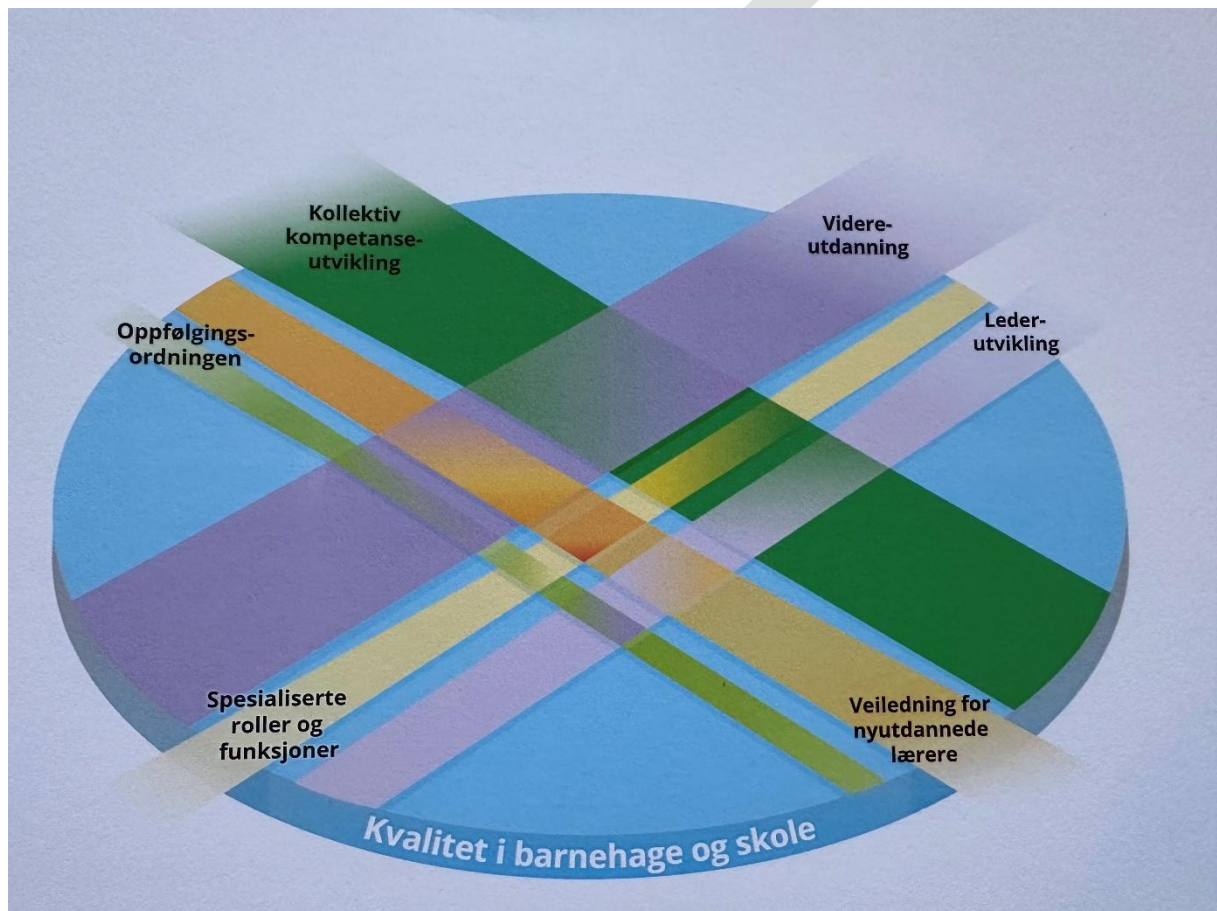


Langsiktig plan – Troms

2026 - 2029

Kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole



Illustrasjon: Utdanningsdirektoratet

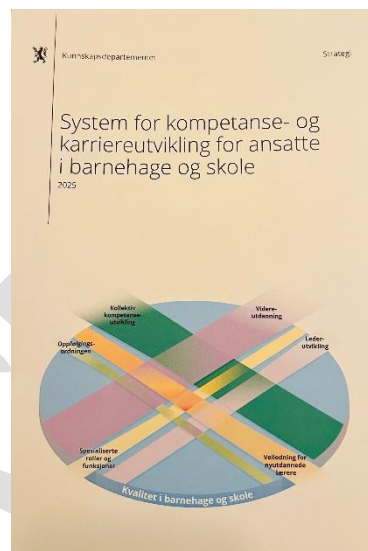
Innhold

Tilskuddsordning for kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole	3
Prinsipper for tildeling av tilskuddsmidler	4
a) Fordeling mellom offentlige og private eiere	4
b) Fordeling av midler mellom barnehage og skole	4
c) Fordeling av midler mellom eiere og UH/fagmiljøer.....	4
e) Prioriterte tematiske fagområder (2026–2029)	5
Barnehage	5
Skole	5
Laget rundt barnet.....	6
f) Andre prioriteringer ved tildeling	7
g) Langsiktighet og forutsigbarhet.....	7
h) Koordinator	8
i) Behovsmelding.....	8
j) Rapportering.....	8
k) Evaluering og justering av plan.....	9
Årshjul for arbeidet i Troms	9
l) Kjennetegn på måloppnåelse	9
m) Samarbeidsforum.....	10
Vedlegg:	11
Definisjoner:.....	11
Kunnskapsgrunnlag – Troms.....	13

Tilskuddsordning for kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole

Tilskuddsordning for kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole¹ er én av tre tilskuddsordninger i helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling som sammen skal bidra til å øke kompetansen og kvaliteten i barnehager, grunnskoler og videregående opplæring, i fagskolene og hos universiteter og høyskoler.

Målet er at aktørene skal se alle deler av systemet i sammenheng når de jobber med kompetanseutvikling i barnehage og skole.



Eiere har ansvar for at virksomhetene drives i samsvar med regelverket, og dette omfatter også et ansvar for å legge til rette for kompetanseutvikling for sine ansatte. Medbestemmelse skal ivaretas etter hovedavtalens bestemmelser².

Denne langsiktige planen er utarbeidet (vedtatt) av samarbeidsforumet i Troms. Planen er ment som informasjon til barnehage- og skolesektor, og fungerer som et verktøy for statsforvalteren i tildeling av midler i denne tilskuddsordningen.

I denne planen finner dere informasjon om prioriterte tematiske fagområder, prinsipper for tildeling av midler, ivaretagelse av langsiktighet og forutsigbarhet, bruk av koordinator i ordningen, behovsmeldingen, rapportering, samt evaluering.

Som vedlegg til denne planen vil dere finne definisjoner og kunnskapsgrunnlag for sektor.

¹ Lenke til den nye forskriften

² Lenke til hovedavtalen

Prinsipper for tildeling av tilskuddsmidler

Samarbeidsforum i Troms ønsker at eiere som ikke har deltatt i tilskuddsordning tidligere eller eiere som ikke har deltatt på en lang stund skal prioriteres.

a) Fordeling mellom offentlige og private eiere

Samarbeidsforum ønsker at statsforvalteren ivaretar likebehandling mellom private og offentlige eiere.

b) Fordeling av midler mellom barnehage og skole

Samarbeidsforumet har bestemt at partnerskap med skole får tilnærmet 35 % av midlene og partnerskap med barnehagene får tilnærmet 35 % av midlene og 30 % av midlene til partnerskap med målgrupper som inkluderer laget rundt barnet.

c) Fordeling av midler mellom eiere og UH/fagmiljøer

Partnerskapet må bli enige om ønsket fordeling mellom eier og universitet/høgskole (UH) i behovsmeldingen gjennom utarbeidelse av budsjett.

Midlene kan tildeles til partnerskapet for å:

- Analysere og vurdere tiltak
- Planlegge tiltak
- Gjennomføre tiltak

Samarbeidsforumet vurderer det ikke som hensiktsmessig å fastsette en absolutt prosentfordeling, men presiserer at tildeling til UH skal sikres over tid for å ivareta det doble formålet.

Dersom partnerskapet får mindre midler enn det er meldt inn behov for, så må partnerskapet bli enig om fordeling av midler mellom partene.

Hvis et universitet/høgskole/fagmiljø er med i flere partnerskap, kan statsforvalteren vurdere om administrasjonskostnadene skal reduseres.

e) Prioriterte tematiske fagområder (2026–2029)

Barnehage

Innenfor alle temaene kan partnerskapet sette inn tiltak som sikrer fremdrift av utviklingsarbeidet, f.eks. utviklings- og/eller prosessledelse.

Her kommer temaene i prioritert rekkefølge:

1. Trygt og godt barnehagemiljø:
 - a. Tydelige ansatte som legger til rette for et godt leke og læringsmiljø i barnehagen
 - b. Kunnskap om barnehageloven, kapittel 8
 - c. Relasjonskompetanse
 - d. Barns bestevurdering og barns rett til medvirkning
 - e. Foreldresamarbeid
 - f. Inkluderende praksis:
 - i. Barn som trenger ekstra hjelp og støtte
2. Livsmestring og helse:
 - a. Mestring
 - b. Helse
 - c. Foreldresamarbeid
3. Samisk:
 - a. Kunnskap om, respekt for og innsikt i urfolksituasjoner- og rettigheter, mangfoldet av samiske språk, kulturer og tradisjonell kunnskap
 - b. Kunnskap om fornavnsprosessen
 - c. Ansattes rolle i barnehagen for å ivareta mangfoldet i barnegruppen i et kulturperspektiv
 - d. Samiske språkmodeller

Skole

Samarbeidsforum har besluttet at temaene er i prioritert rekkefølge, men underpunktene ikke er i prioritert rekkefølge eller uttømmende.

Her kommer temaene i prioritert rekkefølge:

1. Trygt og godt skolemiljø:
 - Tidlig innsats
 - Psykisk helse

- Sosiale ferdigheter
- Ledelse, styrking av profesjonelle læringsfellesskap

2. Praktisk og variert opplæring/skolehverdag:

- Digital kompetanse og pedagogisk bruk av teknologi:
 - Demokratiforståelse
 - kritisk tenking (Endring i informasjonssamfunnet)
- Læreplanforståelse
- Motivasjon
- Vurdering for læring
- Ledelse - Styrking av profesjonelle læringsfellesskap

3. Individuelt tilrettelagt opplæring:

- Psykisk helse
- Pedagogisk-analyse kompetanse
- Spesialpedagogiske områder:
 - Høyfrekvente vansker
 - Generelle lærevansker
 - Flerspråklighet
 - Språk, tale og kommunikasjonsvansker
 - Kompetanse på å avdekke vansker tidlig, og sette inn tiltak
- Ledelse - Styrking av profesjonelle læringsfellesskap

Laget rundt barnet

Partnerskapet må vurdere om ledelse og ansatte har behov for kompetanse på prosessledelse og endringsledelse i utviklingsarbeidet.

Her kommer temaene i prioritert rekkefølge:

1. Trygge og gode barnehage- og skolemiljø:

- Inkluderende undervisning i skole/inkluderende praksis i barnehage
- Verdisyn i barnehage og skole
- Barnets beste i fokus

2. Fremme inkludering for å forebygge utenforskap:

- Sikre at ansatte i barnehage og skole har oppdagerkompetanse, det vil si kompetanse i å finne de barna som ikke følger progresjon for sitt kull, ut

fra høyfrekvente vansker; språkvansker og/ eller nevrodivergente vansker

- Implementere utviklingskompetanse for ansatte i barnehager og skoler slik at barn med nevrodivergente vansker opplever reell inkludering.
- For elever som har behov - bruk av KI til å produsere tekst
- Digitale ferdigheter for barn
- Digitale ferdigheter for ansatte

Statsforvalteren kan bruke kunnskap om sektor i vektingen av tildeling til tiltak som gjelder både barnehage, grunnskole og laget rundt barnet.

f) Andre prioriteringer ved tildeling

Dersom to eller flere behovsmeldinger er likestilt etter at prioriteringskriteriene er tatt hensyn til, kan statsforvalter prioritere hvilket partnerskap som skal motta midler basert på kjennskap til sektor.

Her er punkter med særlige utfordringer som statsforvalteren vil gjøre skjønnsmessig vurdering av:

- Mange elever med ITO (individuell tilrettelagt opplæring)
- Spesialpedagogisk hjelp i barnehage
- Tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne
- Mange ufaglærte i skolen
- Mange med dispensasjon fra utdanningskravet i barnehage
- Utskiftninger/ustabilitet i leder-/personalgrupper
- Antall meldte saker i håndhevingsordningen
- Kunnskap statsforvalteren har om sektor
- Eiendomme som ikke har deltatt i tilskuddsordning tidligere eller eiendomme som ikke har deltatt på en lang stund

Denne listen er ikke uttømmende.

Samarbeidsforum ønsker at det tas hensyn til at det kan være mer kostbart for kommuner som ligger langt unna UH.

g) Langsiktighet og forutsigbarhet

- Inntil 30% av midlene låses til 3-årige prosjekter
- Inntil 20% av midlene låses til 2-årige prosjekter
- Tilnærmet 50 % av midlene tildeles for ett år av gangen
- Hvert partnerskap kan maksimum få tilskudd for et utviklingsarbeid i 4 år

- Utbetaling av midler forutsetter videre statlig bevilgning

h) Koordinator

I forskriften³ presiseres det at en begrenset del av midlene kan gå til koordinatorfunksjon.

Når det gjelder koordinatorfunksjon er utgangspunktet er at eier skal ha kapasitet til å koordinere kompetanseutviklingsarbeid.

Det kan tildeles midler til koordinator dersom:

- Tiltaket har høy kompleksitet (antall barnehager/skoler, antall eiere og eventuelle andre forhold som øker kompleksiteten)
- Tiltakene bidrar til kompetanse og stabilitet i sårbare områder

i) Behovsmelding

Behovsmeldingen vil være å finne i Forms, og finnes på nettsiden til statsforvalteren i Troms og Finnmark⁴. Behovsmeldingsskjemaene vil bygge på forskrift om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole⁵ og langsiktig plan for Troms 2026-2029⁶.

Forskriften krever at partnerskapets behovsmelding inneholder en beskrivelse av eiers egeninnsats i tiltaket.

Vi anbefaler alle partnerskap å skrive behovsmelding i et Word-dokument, for så å føre dette over i forms-skjemaet for innsending.

j) Rapportering

Mottakere av tilskudd skal rapportere årlig om hvilke tiltak som er gjennomført, hvordan midlene er brukt og vurdering av måloppnåelse.

Det må være sammenheng mellom behovsmelding og rapportering.

Partnerskapet må også rapportere på hvordan midlene til koordinator har blitt brukt, dersom det er aktuelt.

³ Her vil det komme lenke til ny forskrift

⁴ [Helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling \(SKK\) | Statsforvalteren i Troms og Finnmark](#)

⁵ Her vil det komme lenke til ny forskrift

⁶ Her vil det komme en lenke til langsiktig plan i Troms

Utdanningsdirektoratet vil utarbeide en mal for rapportering og gjennomfører nasjonale evalueringer.

I tillegg skal partene levere et enkelt regnskap (ikke revisorgodkjent) for bruken av midlene ved rapporteringstidspunktet. Statsforvalteren utformer en mal for utfylling av regnskapstall for eier og UH/fagmiljø. Malen blir sendt ut til partnerskapene.

k) Evaluering og justering av plan

Årshjul for arbeidet i Troms

<u>Tidspunkt</u>	<u>Aktivitet</u>
September	Møte i samarbeidsforum
15. okt. – 15.nov.	Informasjonsmøte til sektor
1. desember	Behovsmeldingsmal klar for utfylling
1. februar	Frist for innsending av behovsmelding
05-20. mars	Drøfting av forslag til fordeling i møte med samarbeidsforum
15. april	Frist for å gjøre vedtak
1-15. juni	Evaluering av tildelingsprosessen og langsiktig plan

Planen tas opp årlig for evaluering og justering etter tildeling i samarbeidsforum. Hovedrevisjon skjer høsten 2029 og ny plan vedtas for perioden 2030 – 2033.

l) Kjennetegn på måloppnåelse⁷

Langsiktige mål skal si noe om hvilke praksiser eller systemer man ønsker skal være gjeldende når utviklingsarbeidet er over.

Delmål er mer kortsiktige mål, som skal bidra til at man når de langsiktige målene. De langsiktige målene og delmålene må henge sammen og bidra til at man oppnår de resultatene man ønsker.

Målene (både de langsiktige- og delmålene) må være så konkrete som mulig, slik at partnerskapet kan vurdere måloppnåelsen underveis og ved utviklingsarbeidets slutt.

Dere skal skrive hvordan dere vil jobbe for å nå målene, altså hvilke tiltak dere vil igangsette for å oppnå målene dere har satt for utviklingsarbeidet.

Tiltaket skal fremme kollektive prosesser for profesjonsutvikling i skolen og /eller barnehagen, og dere må beskrive hvordan deres tiltak skal bidra til det.

⁷ Forskrift om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole, § 5 Kjennetegn på måloppnåelse (lenke kommer)

Universiteter og høyskoler som bidrar i kompetanseutviklingen, skal legge til rette for at erfaringene fra partnerskapet skal styrke lærerutdanningene. Beskriv hvordan universitet/høgskole skal ivareta erfaringslæringen.

m) Samarbeidsforum⁸

Bilde av valgt modell settes inn

⁸ Forskrift om tilskuddsordning § 8

Vedlegg:

Definisjoner:

- **Kollektiv kompetanseutvikling i skole og barnehage:** Hele personalet eller deler av personalet/ organisasjonen deltar i en felles, systematisk prosess for å styrke kompetansen. Det handler om å utvikle kunnskap og praksis sammen, slik at læring ikke blir et individuelt prosjekt, men en del av et profesjonsfellesskap.
- **Profesjonelle læringsfellesskap:** Strukturerte samarbeidsarenaer der ansatte i barnehage og skole systematisk deler kunnskap, reflekterer over praksis og utvikler løsninger sammen for å styrke kvaliteten på tilbudet og fremme barns og elevers læring og trivsel.
- **Lokalt definerte behov i kompetanseutvikling:** Ansatte i barnehager og skoler er med på å identifisere hvilke områder de trenger å styrke kompetansen på, basert på egne utfordringer, mål og kontekst – i stedet for kun å følge nasjonale eller sentrale føringer.
- **Partnerskap:** Et forpliktende samarbeid mellom eiere og kompetansemiljøer (som universiteter, høyskoler eller andre fagmiljøer) for å planlegge, gjennomføre og følge opp tiltak som styrker profesjonsfellesskapet og kvaliteten i opplæringen.
- **Egeninnsats:** Den ressursmessige, organisatoriske og/eller strategiske innsatsen barnehage- og skoleeiere gjør for å planlegge, finansiere og gjennomføre kompetansetiltak, uavhengig av statlige tilskudd. Eksempler kan være en gitt egenandel som finansierer tiltaket, frikjøp av tid, interne møter/ fagsamling/ workshops, analyse av eget kompetansebehov, tilrettelegging for samarbeid med UH og/ eller andre fagmiljøer. Listen er ikke uttømmende.
- **Inkluderende prosesser:** Alle relevante aktører deltar og har reell innflytelse i planlegging, gjennomføring og evaluering av kompetansetiltak. Dette er sentralt for å oppnå varig kvalitetsutvikling i barnehage og skole.
- **Likeverdig tilbud:** Et likeverdig tilbud for alle barn betyr at alle barn – uavhengig av bakgrunn, språk, funksjonsnivå, kjønn, økonomiske forhold eller bosted – skal ha tilgang til et tilbud av samme kvalitet og med reelle muligheter for deltakelse og utvikling. Det handler ikke bare om å gi alle det samme, men om å sikre at hvert barn får det de trenger for å ha like muligheter som andre barn.

- **Koordinator:** Tilrettelegger, organiserer og følger opp samarbeid og prosesser mellom barnehage og/ eller skole, eiere og kompetansemiljøer for å sikre målrettet og systematisk framgang i utviklingsarbeidet.
- **Samiske språkmodeller:** Pedagogiske modeller for opplæring og språkutvikling som har som mål å styrke samiske språk gjennom helhetlige og systematiske praksiser, slik at barn og unge blir funksjonelt tospråklige i samisk og norsk
- **Samiske perspektiver:** Midlene skal bidra til å sikre at samiske perspektiver blir ivaretatt i barnehage og grunnskole. Samisk perspektiv skal forstås som **en overordnet føring for de tiltak partnerskapene arbeider med**. Samisk perspektiver aktualiseres uavhengig av om skolen har elever, eller barnehagen har barn, som snakker samisk eller får undervisning i samisk språk. Dette på bakgrunn av samenes status som urfolk i Norge. Samiske perspektiver inngår i alle deler av barnehagers og skolars virksomhet, både på et overordnet nivå, men også gjennom arbeid med rammeplan og læreplaner. Vurdering av samiske perspektiver er dermed *ikke bare* knyttet til prosjekter som handler spesielt om samisk språk eller kultur, men er et kriterie for tildeling innenfor hele tilskuddsordningen. **Det betyr at partnerskapet må la tankesløyfa gå innom samiske perspektiver uansett prosjekt.**

Kunnskapsgrunnlag – Troms

Hvorfor tall?

Gir retning for kvalitet og kompetanseutvikling

Faktabasert grunnlag for prioriteringer

- **Barnehage:**
 - 204 barnehager (126 kommunale, 78 private)
 - Ca. 7 698 barn, hvorav 4,2 % har vedtak om spesialpedagogisk hjelp
 - 14 % minoritetsspråklige barn
 - Bemanningsutfordringer: 79 barnehager har dispensasjon fra utdanningskravet
 - Gjennomsnitt: 13 barn per barnehagelærer
- **Skole:**
 - GSI: nøkkeltall om antall elever bemanning og kompetanse, faglærte og ufaglærte, andel elever med vedtak om ITO og andel av disse som er alene med lærer i undervisningen, osv.
 - Nasjonale prøver, standpunkt og eksamenskarakterer forteller oss noe om elevenes læringseffekt
 - Elevundersøkelsen gir oss informasjon om elevenes trivsel, trygghet, mobbing, vurdering for læring, motivasjon og mestring osv. Forteller oss noe om elevenes læringsmiljø.
 - Antall saker i håndhevingsordningen
- **Særskilte utfordringer i Troms:**
 - Nedgang i barnekull og skoler
 - Rekruttering av kvalifiserte lærere og barnehagelærere er kritisk
 - Distriktskommuner sliter mest med å tiltrekke fagpersonell
- **Konklusjon:**
 - Analyse av egne tall gir grunnlag for målrettede tiltak
 - Statistikk = trygghet, retning og kvalitet